

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
«Львівська політехніка»

д.т.н., проф.

Іван ДЕМИДОВ

«___» _____

2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову та практичну цінність дисертації «Теорія і практика реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти» здобувача наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки Іваницької Оксани Степанівни

Призначені рішенням Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» (протокол №17 від 26.11.2024 р.) рецензенти, а саме:

- заступник директора з науково-педагогічної роботи Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», доктор педагогічних наук, професор Юрій КОЗЛОВСЬКИЙ;

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», доктор педагогічних наук, доцент Маргарита НОСКОВА;

- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», доктор педагогічних наук, доцент Олександр ІСВЛЄВ.

1. Актуальність теми дисертації Іваницької Оксани Степанівни.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю розкрити проблему системного тьюторства та менторства, що характерні для ХХІ ст. Важливо це і для України, зокрема в контексті підтримки студентів. Це стосується і роботи над індивідуальними проєктами, і окремих потреб студентів-першокурсників, внутрішньо переміщених студентів чи студентів з особливими потребами. Запит на реалізацію тьюторства та менторства в українських закладах вищої освіти пояснюється також збільшенням кількості студентів – учасників міжнародних проєктів і програм, які оформлюють документи для виїзду до

закордонних університетів-партнерів та потребують додаткової організаційної підтримки.

Актуальність теми дослідження визначається й тим, що необхідність реалізації тьюторства та менторства у вищій освіті зумовлена також потребою організації інклюзивної освіти й забезпечення рівних можливостей для всіх студентів, а Центри тьюторства та менторства мають координувати співпрацю між тьюторами, менторами, а також викладачами закладу вищої освіти для забезпечення інклюзивного навчання.

Для дослідження проблем реалізації громадянами права на освіту в умовах дії на території України правового режиму воєнного стану і коли, на жаль, порушення основних прав людини не є поодинокими, студентам потрібно забезпечити максимальну підтримку у процесі соціокультурної адаптації в закладах вищої освіти, відштовхуючись від інтегративної цілісності знання і цінностей, розуму і чуття, інтелекту і дій, критичного сумніву і свідомої переконаності.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Тема дисертації відповідає науковому напрямку кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» «Теоретико-методичні засади професійного розвитку особистості». Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи «Теоретико-методичні засади особистісного і професійного розвитку сучасного фахівця в умовах інтеграції у міжнародний освітній простір». Номер державної реєстрації: 0121U113179.

Тему дисертаційної роботи затверджено на засіданні Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» (протокол №17 від 26.11.2024 р.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Усі наукові результати, викладені у дисертації, одержані дисертантом самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи здобувача і становлять його індивідуальний внесок.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Вважати, що наукові положення та висновки є достовірними й обґрунтованими, оскільки вони підтверджуються теоретичним розробленням базових положень дослідження, результатами апробації матеріалів дисертаційної роботи на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також

впроваджені у роботу 8-ми закладів вищої освіти, що засвідчується відповідними документами.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що *вперше* обґрунтовано методологію реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти як сукупність принципів, методів, прийомів і процедур дослідження, вироблених на основі синергетичного підходу і спрямованих на формування уявлень про інститут тьюторства та менторства, який забезпечує здобувачам вищої освіти можливість досягати освітніх і професійних цілей й охоплює соціальний, особистісний, когнітивний, знаннявий виміри навчання; загальнонаукові підходи до реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти, а саме: людиноцентрований, особистісний, системний, компетентнісний, синергетичний, культурологічний, діяльнісний, аксіологічний, акмеологічний та ресурсний, а також загальні принципи інституту тьюторства та менторства у закладах вищої освіти; розроблено концептуальні засади реалізації тьюторства та менторства у закладі вищої освіти в межах консолідованої політики ЗВО, вимог вищої освіти, стандартів формування фахівця з урахуванням психологічних, морально-етичних, соціальних, крос-культурних особливостей взаємодії між учасниками тьюторсько-менторського процесу на основі принципів функціонування освітнього середовища, де реалізація тьюторства та менторства у закладі вищої освіти розглядається як соціальна взаємодія у форматі «особа – особа» та містить такі нормативні аспекти, як: заохочення й підтримка тьюторства та менторства у закладі вищої освіти шляхом висвітлення його цінності; заохочення й мотивація партнерів для допомоги у створенні програм тьюторства та менторства; заохочення менторів і тьюторів до пошуку підопічних серед студентів (за принципом спільних інтересів); створення офіційних програм тьюторства та менторства; надання пріоритету тьюторству і менторству для невеликих груп студентів у закладі вищої освіти; відкритість менторів і тьюторів для розвитку співпраці зі студентами-іноземцями, з тими, хто значно відрізняється за віком; залучення представників Центрів тьюторства та менторства з інших закладів вищої освіти до співпраці; формування групового тьюторства та менторства; використання технологій для формування максимально доступних можливостей реалізації тьюторсько-менторських відносин; формування активної позиції у співпраці менторів, тьюторів і їхніх підопічних на всіх етапах взаємодії; визначення крос-культурних аспектів взаємодії між сторонами; визначено умови реалізації моделі тьюторства / менторства;

виявлено роль освітніх платформ і проєктів у розвитку закладів вищої освіти в контексті їхньої співпраці і використання міжнародних практик та визначено перспективні підходи до реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти України; уточнено трактування поняття «алгоритм реалізації тьюторства та менторства», що є певним структурним, конкретно визначеним набором дій, які виконуються в певному порядку й передбачають набір засобів і способів їх реалізації на кожному етапі процесу менторства / тьюторства через підготовку, безпосередню процедуру і завершення тьюторсько-менторської діяльності; удосконалено компоненти реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти; подальшого розвитку набули теоретичні і практичні положення щодо розвитку компаративного аналізу тьюторських і менторських схем у різних країнах; методичне й інформаційне забезпечення реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти; трактування таких понять: тьюторство, менторство.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Публікації, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Монографії

1. Ivanytska, O. (2022). Polish-Ukrainian relations in the field of educational-scientific diplomacy. *Multidimensionality of Ukrainian-Polish cooperation: genesis, particularities and prospects* (p. 176-187). Riga: Baltija Publishing.
2. Kozyk, V., Ivanytska, O., Symak, A., & Lesyk, L. (2020). Development of higher education in Ukraine in the context of integration into the European higher education area. *Strategies, models and technologies of economic systems management in the context of international economic integration* (p. 273-286). Riga: Institute of Economics of the Latvian Academy of Sciences.

Статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України

3. Ivanytska, O. (2020). Peculiarities of the tutoring and mentoring realization at higher educational establishments of Switzerland. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 10(42), 144-152.
4. Ivanytska, O. (2023). Scientific and educational cooperation between Lithuania and Ukraine under conditions of war. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 60(2), 198-203.
5. Іваницька, О. С. (2023). Етичні аспекти менторської і тьюторської діяльності в закладах вищої освіти. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Педагогічні науки*, 5(58), 14-19.
6. Іваницька, О. С. (2023). Науково-освітня співпраця Європейського Союзу та України. *Нова педагогічна думка*, 1(113), 3-8.

7. Іваницька, О. С. (2023). Тьюторська діяльність студентів у закладах вищої освіти України. *Нова педагогічна думка*, 4(116), 43-46.
8. Іваницька, О. С. (2023). Особливості співпраці менторів з учасниками освітнього процесу в закладах вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія та практика*, 4(48), 144-149.
9. Іваницька, О. С. (2023). Роль менторства в процесі адаптації студентів ЗВО України з числа внутрішньо переміщених осіб. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 91, 96-99.
10. Іваницька, О. С. (2023). Україно-норвезькі відносини у сфері вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія та практика*, 1(45), 181-186.
11. Іваницька, О. С. (2024). Академічне менторство у закладах вищої освіти України. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 1(54), 63-66.
12. Іваницька, О. С. (2024). Менторська діяльність у процесі соціальної адаптації студентів закладів вищої освіти (ЗВО) в Україні. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 72(2), 230-234.
13. Іваницька, О. С. (2024). Освітньо-наукові проєкти в галузі ІТ в умовах війни. *Педагогічний альманах*, 55, 144-151.
14. Іваницька, О. С. (2024). Особливості взаємодії тьюторсько-менторських центрів закладів вищої освіти з благодійними організаціями. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 75(1), 291-294.
15. Іваницька, О. С. (2024). Особливості заохочення студентів до тьюторської діяльності. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Педагогічні науки*, 1(60), 17-20.
16. Іваницька, О. С. (2024). Функціональні особливості центру тьюторства і менторства (Т&М Центр) у закладах вищої освіти України. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 73(2), 293-296.
17. Ivanytska, O. (2024). Peculiarities of the tutoring and mentoring realization at higher educational institutions of Italy. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 80(1), 293-297.
18. Ivanytska, O. (2024). Peculiarities of the tutoring and mentoring realization at higher educational institutions of Austria. *Педагогічні науки: теорія і практика*, 4, 293-297.
19. Ivanytska, O. (2024). Peculiarities and functional potential of the mentoring for the internally displaced students. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 97, 124-129.

*Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних
Web of Science Core Collection та Scopus*

20. Kryshtanovych, M., Kryshtanovych, S., Stechkevych, O., Ivanytska, O., & Huzii, I. (2020). Prospects for the development of inclusive education using scientific and mentoring methods under the conditions of post-pandemic society. *Postmodern Openings*, 11(2), 73-88.
21. Karyu, O., Kulyniak, I., Ivanytska, O., Halkiv, L., & Zhygalo, I. (2022). Analysis of the interest in the profession of tutor on the Internet (a case study of Google Trends). *Smart Innovation, Systems and Technologies*, 289, 89-99.
22. Kryshtanovych, S., Ivanytska, O., Markova, M., Hliudzyk, Yu., & Ivanova, A. (2023). A graphical language-based approach for database modeling in higher education information systems. *Ingénierie des Systèmes d'Information*, 28(6), 1597-1603.
23. Ivanytska, O., Bilyakovska, O., Opachko, M., Lotfi, G., Zayachkivska, N., & Yakymovych, T. (2025). The impact of mentorship programs using virtual reality on students performance. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 103(2), 528-537.

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

24. Іваницька, О. С. (2023). Інформаційна гігієна в освітньому просторі під час війни. *Scientific fundamentals of solving modern scientific problems: Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference (Varna, April 17-19, 2023)* (p. 91-93). Varna: EC.
25. Іваницька, О. С. (2023). Роль українських ЗВО в екологічній політиці держави. *Prospects for the development of science and the environment: Abstracts of XIV International scientific and practical conference (Helsinki, April 10-12, 2023)* (p. 221-223). Helsinki: EC.
26. Іваницька, О. С. (2024). Аксіологічні аспекти діяльності педагога ментора у закладах вищої освіти. *Global science: prospects and innovations: Proceedings of VI International scientific and practical conference (Liverpool, February 1-3, 2024)* (p. 204-206). Liverpool: EC.
27. Іваницька, О. С. (2024). Менторський супровід студентів закладів вищої освіти України. *Science and society: modern trends in a changing world: Proceedings of II International scientific and practical conference (Vienna, January 22-24, 2024)* (p. 287-289). Vienna: EC.
28. Іваницька, О. С. (2024). Основні етичні норми тьюторської діяльності у закладах вищої освіти. *European congress of scientific achievements: Proceedings of the I International scientific and practical conference (Barcelona, 29-31 January, 2024)* (p. 173-175). Barcelona: EC.

29. Іваницька, О. С. (2024). Тьюторство у закладах вищої освіти. *Topical aspects of modern scientific research: Proceedings of the V International scientific and practical conference* (Tokyo, January 25-27, 2024) (p. 316-318). Tokyo: EC.
30. Іваницька, О. С. (2024). Центри менторства і тьюторства у закладах вищої освіти. *Modern problems of science, education and society: Proceedings of XII International scientific and practical conference* (Kyiv, February 5-7, 2024) (p. 544-546). Kyiv: EC.

Публікації, що додатково висвітлюють результати дослідження

31. Іваницька, О. С. (2023). Велика Хартія Університетів та Асоціація Університетів Європи: перспективи та виклики світового освітнього простору для університетів України. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*, 3, 44-49.
32. Іваницька, О. С. (2023). Науково-освітні проекти НАТО в Україні. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 48, 111-116.

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо. Матеріали дисертаційної роботи, результати виконаного дослідження апробовано під час виступів на науково-практичних конференціях: «Scientific fundamentals of solving modern scientific problems» (Varna, 2023); «Prospects for the development of science and the environment» (Helsinki, 2023); «Modern problems of science, education and society» (Kyiv, 2024); «Global science: prospects and innovations» (Liverpool, 2024); «Science and society: modern trends in a changing world» (Vienna, 2024); «European congress of scientific achievements» (Barcelona, 2024); «Topical aspects of modern scientific research» (Tokio, 2024), «ICS Exchange Conference 2024» (Foggia, 2024). Основні положення і результати дисертаційного дослідження обговорювалися й отримали схвальну оцінку на засіданнях та наукових семінарах кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (2024 р.).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати. У дисертаційній роботі виконано компаративний аналіз тьюторських і менторських схем у різних країнах, висвітлено загальнонаукові підходи до реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти, обґрунтовано кваліфікаційні вимоги до компетентностей ментора і тьютора. Проаналізовано сутність і проблеми реалізації тьюторства та менторства в українських закладах вищої освіти, а також моделі тьюторств та менторства. Визначено умови реалізації моделі тьюторства та менторства. Проаналізовано методи і форми реалізації

тьюторства та менторства. Окреслено перспективи реалізації тьюторства і менторства у закладах вищої освіти України.

Рекомендовано включити результати роботи до змісту навчальних курсів «Педагогіка вищої школи», «Теорія та методика педагогічного дослідження» освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки; навчального курсу «Професійна педагогіка» та «Дослідницький семінар «Освітні, педагогічні науки» освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки; до змісту навчальних курсів програми підвищення кваліфікації «Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти».

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять і науково-теоретичний, і практичний інтерес та можуть бути використані у: науково-дослідній діяльності – під час подальшого наукового розроблення загальних і спеціальних проблем тьюторства та менторства в освітньому просторі; прикладній діяльності – для підвищення ефективності й розвитку національної і міжнародної проектно-дослідної діяльності; освітній діяльності – під час викладання й розроблення навчальних посібників, методичних матеріалів з навчальних дисциплін і відповідних спецкурсів у закладах вищої освіти, а також під час підвищення кваліфікації педагогів.

Результати дослідження впроваджено у роботу низки закладів вищої освіти України, що засвідчується відповідними документами, зокрема: Національного університету «Львівська політехніка» (довідка №67-01-2035 від 12.12.2024); Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (довідка №2011 від 02.12.2024); Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (довідка №01-36/80р від 10.12.2024); Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 01-23/372 від 09.12.2024); Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (довідка № 5359/01-14 від 12.12.2024); Національного університету «Чернігівська політехніка» (довідка № 202/08-2529/ВС від 04.12.2024); Чорноморського національного університету імені Петра Могили (довідка № 03/692-08 від 27.11.2024), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка № 1632/33-03 від 17.12.2024).

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення.

Дисертаційна робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, переліку використаних джерел, що налічує 345 найменувань (з них 101 – іноземною мовою). Загальний обсяг дисертації становить 440 сторінок, з них основного тексту – 403 сторінки. За структурою, мовою та стилем викладення дисертаційна робота відповідає вимогам МОН України.

11. У докторській дисертації «Теорія і практика реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти» матеріали кандидатської дисертації «Розвиток тьюторства у закладах вищої освіти Німеччини» не використовувались.

12. Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона представлена до захисту. Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Дисертаційна робота відповідає таким напрямам досліджень: теоретико-методологічні засади реформування системи освіти, світові тенденції розвитку освіти і педагогічної науки, формування педагогічних процесів і освітньо-виховних систем.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

13. З урахуванням зазначеного, ухвалили:

13.1. Дисертація Іваницької Оксани Степанівни «Теорія і практика реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти» є завершеною науковою працею, що містить раніше незахищені наукові дослідження та отримані автором нові науково обґрунтовані результати у галузі 01 Освіта, педагогіка, які у сукупності розв'язують важливу науково-прикладну проблему щодо наукового обґрунтування реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти.

13.2. У 32 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 2 розділи у колективних монографіях, 17 статей у виданнях, внесених до переліку наукових фахових видань України, 4 статті у періодичних наукових виданнях, що проіндексовані в базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, 7 праць, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 2 праці, що додатково висвітлюють результати дослідження.

13.3. Дисертація підготовлена за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, відповідає паспорту спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки та вимогам, які ставляться до робіт на

здобуття наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №1197 від 17 листопада 2021 року.

13.4. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

13.5. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Іваницької Оксани Степанівни, дисертація «Теорія і практика реалізації тьюторства та менторства у закладах вищої освіти» рекомендується для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

Рецензенти:

заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Інституту права, психології
та інноваційної освіти
Національного університету
«Львівська політехніка»,
д. пед. н., професор

Юрій КОЗЛОВСЬКИЙ

доцент кафедри педагогіки
та інноваційної освіти
Національного університету
«Львівська політехніка»
д. пед. н., доцент

Маргарита НОСКОВА

професор кафедри педагогіки
та інноваційної освіти
Національного університету
«Львівська політехніка»,
д. пед. н., доцент

Олександр ІЄВЛЄВ

« 10 » серпня 2025 р.